

Bruxelles, den 17. december 2024
(OR. en)

16983/24

ELARG 189
COWEB 218
COEST 750

RESULTAT AF DRØFTELSENE

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: delegationerne

Vedr.: Rådets konklusioner om udvidelsen

Vedlagt følger til delegationerne Rådets konklusioner om udvidelsen som godkendt af Rådet den 17. december 2024.

RÅDET FOR ALMINDELIGE ANLIGGENDER

RÅDETS KONKLUSIONER OM UDVIDELSEN

1. Rådet noterer sig Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2024 om EU's udvidelsespolitik, der indeholder rapporterne om Montenegro, Serbien, Albanien, Nordmakedonien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo*, Tyrkiet, Ukraine, Republikken Moldova (i det følgende benævnt Moldova) og Georgien.
2. Rådet bekræfter på ny sin vilje til udvidelse i overensstemmelse med den **nye konsensus** om udvidelse, som Det Europæiske Råd godkendte i december 2006, efterfølgende konklusioner fra Rådet og Det Europæiske Råd samt **EU's strategiske dagsorden 2024-2029 fra juni 2024**. I tråd med tidligere rådskonklusioner og inden for rammerne af de politiske Københavnskriterier bekræfter Rådet på ny behovet for retfærdig og streng konditionalitet, princippet om egen fortjeneste og reversibilitetsprincippet. Rådet understreger vigtigheden af at sikre, at EU kan fastholde og uddybe sin egen udvikling, herunder sin kapacitet til at optage nye medlemmer. Rådet hilser det velkommen, at udvidelsesprocessen har fået ny dynamik, men understreger, at partnerne skal tage ejerskab og demonstrere troværdigheden af deres tilsagn og politiske vilje ved at gennemføre de nødvendige reformer og håndgribelige fremskridt med grundprincipperne.

* Denne betegnelse indebærer ingen stillingtagen til Kosovos status og er i overensstemmelse med UNSCR 1244/1999 og ICJ's udtalelse om Kosovos uafhængighedserklæring.

3. Udvidelse er en **geostrategisk investering i fred, sikkerhed, stabilitet og velstand**. Den er en drivkraft for at forbedre de europæiske borgeres økonomiske og sociale forhold og mindske forskellene mellem landene og skal fremme Unionens værdigrundlag. EU's udvidelse vil medføre vidtrækkende socioøkonomiske fordele for de nuværende og fremtidige medlemmer. Både EU og de kommende medlemsstater skal være klar til en yderligere udvidelse af Unionen. Kommende medlemmer skal intensivere deres reformbestræbelser, navnlig på retsstatsområdet, i overensstemmelse med tiltrædelsesprocessens meritbaserede karakter og med EU's bistand. Samtidig er EU nødt til at lægge det nødvendige interne grundlag og forberede reformer, sådan som det er anført i Granadaerklæringen. Dette vil gøre EU og den europæiske suverænitet stærkere.
4. Ruslands angrebskrig mod Ukraine understreger udvidelsens betydning som en strategisk prioritet for EU. Rådet **bekræfter på ny** sit fulde og uforbeholdne tilsagn til **Vestbalkans, Ukraines og Moldovas EU-medlemskabsperspektiv**. Tyrkiet er fortsat kandidatland og en vigtig partner på mange områder af fælles interesse. Rådet minder om, at den georgiske regerings handle måde bringer Georgiens vej mod EU i fare, hvilket de facto fører til en standsning af tiltrædelsesprocessen, gentager EU's urokkelige solidaritet med det georgiske folk og dets vilje til fortsat at støtte georgierne på deres europæiske vej og beklager den georgiske regerings nylige erklæring om at suspendere EU-tiltrædelsesprocessen indtil 2028.
5. Det er fortsat afgørende for alle partnere, der ønsker at blive medlem, at respektere og forpligte sig til de værdier, som EU bygger på, og opfylde de forpligtelser, der kræves ved et EU-medlemskab. Vedvarende og uigenkaldelige reformresultater vedrørende **grundprincipperne**, herunder retsstatsprincippet og de grundlæggende rettigheder, de demokratiske institutioners funktion, offentlig forvaltning og de økonomiske kriterier er fortsat de vigtigste benchmarks, som fremskridtene hen imod EU-medlemskab vurderes i forhold til. Kommissionens henstillinger på disse områder bør behandles som en prioritet.

6. Rådet gentager, at **retsstatsprincippet** er blandt de grundlæggende værdier, som EU bygger på, et afgørende aspekt af den demokratiske omstilling og en nødvendig forudsætning for fremskridt hen imod EU-medlemskab.
7. Beskyttelsen af **de grundlæggende rettigheder** er kernen i EU's værdier. Rådet vil fortsat overvåge partnernes fremskridt på dette område og minder om, at troværdige foranstaltninger for at afhjælpe de indberettede mangler er en overordnet prioritet. Rådet understreger i denne forbindelse, at det især er vigtigt at beskytte børns rettigheder og rettigheder for samt ikkediskriminerende behandling af personer, der tilhører mindretal, og personer i sårbare situationer såsom romaerne, personer med handicap, lesbiske, bøsser, biseksuelle, transkønnede og interkønnede (LGBTI-personer) samt personer, der tilhører nationale mindretal. Med hensyn til ligestilling mellem kønnene gentager Rådet, at styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status og fulde udøvelse af grundlæggende rettigheder skal sikres. Rådet minder om, at ytringsfrihed, beskyttelse af journalister, mediefrihed og mediepluralisme er grundpiller i et demokratisk samfund, som partnere, der ønsker at blive medlem, skal sikre. Sikring af et gunstigt miljø og en stærkere rolle for civilsamfundsorganisationer, herunder i reformprocessen, forbliver også vigtige elementer i et velfungerende demokrati. Rådet opfordrer alle partnere til hurtigst muligt at afhjælpe de rapporterede mangler, idet der lægges særlig vægt på at behandle de systemiske spørgsmål, som Kommissionen har anført.
8. Rådet understreger også, at partnerne skal gøre holdbare fremskridt med en omfattende **reform af retsvæsenet og bekæmpelsen af korrupition, herunder afvikling af oligarkiet, og organiseret kriminalitet**. En solid gennemførelse af reformer og vedvarende resultater på disse kritiske områder er fortsat afgørende.
9. På Vestbalkan er **gode naboskabsforbindelser og regionalt samarbejde** fortsat afgørende elementer i både udvidelsesprocessen og stabiliserings- og associeringsprocessen. Rådet noterer sig, at der på Vestbalkan stadig skal gøres en beslutsom indsats for at skabe **forsoning og regional stabilitet**. Rådet opfordrer kraftigt partnerne til at løse deres bilaterale tvister og spørgsmål med ro i fortiden i overensstemmelse med folkeretten og fastlagte principper, herunder aftalen om successionsspørgsmål.

10. En yderligere styrkelse af samarbejdet om udenrigspolitiske spørgsmål forbliver helt afgørende, og Rådet forventer, at partnerne fuldt ud tilpasser sig EU's **fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik** (FUSP), herunder restriktive foranstaltninger, hvilket er et centralt aspekt af EU's integrationsproces og et stærkt udtryk for en partners strategiske valg og plads i et værdifællesskab. EU fortsætter med at støtte partnerne og yde bistand, navnlig til dem, der fuldt ud har tilpasset sig. Det er fortsat altafgørende at forhindre omgåelse af EU's restriktive foranstaltninger, herunder dem, der er vedtaget som reaktion på Ruslands angrebskrig mod Ukraine. Rådet ser med tilfredshed på partnernes fortsatte opbakning til EU's fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP), herunder de fleste landes bidrag til EU's missioner og operationer.
11. Imødegåelse af udfordringerne i forbindelse med **hybride trusler** er en nøgleprioritet. EU er fast besluttet på yderligere at uddybe samarbejdet med partnere, bl.a. om bekæmpelse af informationsmanipulationsaktiviteter, herunder desinformation. EU er i gang med at intensivere sit arbejde med partnerne om at bekæmpe Ruslands falske narrativer og desinformation om sin angrebskrig mod Ukraine.
12. Bekæmpelse af **terrorisme, voldelig ekstremisme, radikalisering og organiseret kriminalitet** forbliver afgørende. Rådet er fortsat fast besluttet på yderligere at uddybe det vellykkede samarbejde med partnerne på disse områder.
13. **Irregulær migration** vedbliver at være en presserende udfordring, der kræver fortsat samarbejde og koordinering med alle partnere. Rådet roser igen partnerne på Vestbalkan for deres konstruktive samarbejde og Tyrkiet for dets fortsatte indsats med at huse en af verdens største flygtningebefolkninger.
14. Rådet understreger den afgørende betydning af, at partnerne harmoniserer deres **visumpolitikker** med EU.

15. Rådet forventer, at alle partnere klart og løbende **orienterer** deres befolkninger om de fordele og forpligtelser, der følger af deres respektive EU-kurs, samt om deres egen opbakning til EU's værdier og de påkrævede reformer. Samtidig vil EU styrke sin strategiske kommunikation om udvidelsesprocessen.
16. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** noterer Rådet sig med tilfredshed, at de fleste partnerøkonomier har udvist betydelig modstandsdygtighed på trods af Ruslands igangværende angrebskrig mod Ukraine. Det er vigtigt, at partnerne sætter skub i de strukturreformer, der er nødvendige for bæredygtig vækst, og gør fremskridt med hensyn til at opfylde de økonomiske kriterier for EU-medlemskab.
17. EU vil fortsat på alle niveauer **støtte** den politiske, økonomiske og sociale omstilling i lande, der ønsker medlemskab, baseret på håndgribelige fremskridt på retsstatsområdet og med socioøkonomiske reformer samt på partnernes overholdelse af EU's værdier, regler og standarder. EU vil fortsat yde væsentlig finansiel bistand til partnerne inden for rammerne af førtiltrædelsesinstrumentet (IPA) og instrumentet for naboskab, udviklingssamarbejde og internationalt samarbejde – et globalt Europa (NDICI – et globalt Europa) samt som teknisk bistand, navnlig gennem twinning og TAIEX.
18. Rådet er fortsat fast besluttet på at bringe partnerne tættere på EU, forberede tiltrædelsen og skabe konkrete fordele for deres borgere allerede under udvidelsesprocessen. Rådet ser med tilfredshed på det seneste års fremskridt med hensyn til gradvis integration. Rådet vil fortsat tilskynde til yderligere fremme af den **gradvise integration** på en meritbaseret og reversibel måde i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner fra 2022 og 2023 og på grundlag af den reviderede udvidelsesmetode. Gradvis integration er fortsat underlagt relevant tilpasning til gældende EU-ret. Rådet understreger betydningen af fuld udnyttelse af potentialet i de eksisterende retlige instrumenter. På grundlag af de hidtidige fremskridt ser Rådet frem til at gennemgå yderligere forslag fra Kommissionen.

19. Rådet ser med tilfredshed på den aktuelle gennemførelse af **vækstplanen for Vestbalkan og Ukraine** **faciliteten**, som er på rette spor til at yde hidtil uset finansiel støtte og reformbistand. Rådet ser med tilfredshed på de ambitiøse reformdagsordener og planen for Ukraine, som henholdsvis partnerne på Vestbalkan og Ukraine har vedtaget, og minder om, at den effektive gennemførelse af de reformer, der er fastsat deri, er bestemmende for betalingerne. Rådet bifalder Kommissionens meddelelse om en ny vækstplan for Moldova og den hurtige vedtagelse af Rådets forhandlingsposition til forslaget om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Moldova med henblik på hurtigst muligt at nå til politisk enighed.

MONTENEGRO

20. Rådet ser med tilfredshed på de meget positive resultater med hensyn til opfyldelsen af mangeårige reformtilsagn. Rådet roser regeringens **mål** om at fortsætte Montenegros hurtige fremskridt i sin EU-kurs og opfordrer alle politiske kræfter til at følge deres ambitiøse plan om at få afsluttet tiltrædelsesforhandlingerne.
21. Rådet glæder sig over de **positive fremskridt**, der hidtil er gjort i tiltrædelsesforhandlingerne, hvor alle 33 screenede kapitler er åbnet og seks kapitler foreløbigt afsluttet. Rådet roser navnlig Montenegro for generelt at have opfyldt de foreløbige benchmarks i retsstatskapitel 23 og 24 – en vigtig milepæl, der markerer begyndelsen på en ny og endelig fase i tiltrædelsesforhandlingerne. Rådet opfordrer Montenegro til hurtigt at gå videre med gennemførelsen af de afsluttende benchmarks for retsstatskapitel 23 og 24. Rådet bifalder den nylige foreløbige afslutning af tre kapitler og ser frem til at kunne afslutte yderligere kapitler hurtigst muligt, når betingelserne er opfyldt. Forudsat at Montenegro fastholder sine faste reformfremskridt og skaber resultater med hensyn til de påkrævede reformer, er Rådet rede til senere at indlede forberedelserne til udarbejdelsen af tiltrædelsestraktaten.

22. Rådet ser med tilfredshed på Montenegros fremskridt med at genoprette de **vigtigste retslige organers funktion**, fremskynde og udvide gennemførelsen af vigtige reformer af retsvæsenet, vedtage en ny strategisk ramme og afslutte en række ventede retslige udnævnelser efter en gennemsigtig procedure og baseret på fortjeneste. Disse foranstaltninger bidrager til at forbedre retsvæsenets uafhængighed, ansvarlighed, upartiskhed, integritet, effektivitet og professionalisme. Rådet ser med tilfredshed på udnævnelsen af en ny permanent præsident for højesteret.
23. Rådet **ser med tilfredshed på de positive fremskridt** og tilskynder Montenegro til at fortsætte sine reformbestrebelse, navnlig på centrale områder såsom ytrings- og mediefrihed, herunder beskyttelse af journalister og **bekæmpelse af korrupktion og organiseret kriminalitet**, og reformer af den offentlige forvaltning. Rådet anerkender Montenegros hidtidige fremskridt, men gentager, at landet skal forbedre sine resultater med hensyn til efterforskning, retsforfølgning, endelig domfældelse samt beslaglæggelse og konfiskation af aktiver fra kriminelle aktiviteter, herunder på højt plan. Montenegro bør også gøre fremskridt med en omfattende valgreform, herunder ændre sin lov om finansiering af politiske enheder for at bringe den i overensstemmelse med europæiske standarder, sikre valgkommissionens uafhængighed og vælgerregistrets åbenhed.
24. Rådet anerkender de positive fremskridt, der er gjort med hensyn til migrationsstyring, men understreger samtidig behovet for fuld tilpasning til **EU's visumpolitik** og en styrkelse af dets grænsekontrolkapacitet.
25. For så vidt angår de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på det kraftige opsving og den stabile vækst i økonomien, stabiliteten i bank- og finanssektoren og forbedringen på arbejdsmarkedet. Rådet opfordrer Montenegro til at gennemføre strukturreformer og bl.a. nedbringe den offentlige gæld og fortsætte tiltagene for at styrke den finanspolitiske styring og gennemsigtighed.

26. Rådet noterer sig, at **gode naboskabsforbindelser** og regionalt samarbejde fortsat er afgørende elementer i både udvidelsesprocessen og stabiliserings- og associeringsprocessen.
27. Rådet udtrykker stor anerkendelse af Montenegros konsekvente samarbejde om udenrigspolitiske spørgsmål og dets faste og langvarige fulde tilpasning til **EU's FUSP**, herunder vedrørende EU's restriktive foranstaltninger, hvilket er et stærkt signal om Montenegros strategiske engagement i sin EU-kurs. Det ser også med tilfredshed på Montenegros fortsatte aktive deltagelse i EU-missioner og - operationer under den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP).

SERBIEN

28. Rådet ser med tilfredshed på, at Serbien har bekræftet EU-integration som sit strategiske mål, men understreger samtidig betydningen af, at Serbien viser stærk politisk vilje og konsekvens i gennemførelsen af EU-relaterede reformer og kommunikerer objektivt og utvetydigt om EU.
29. Rådet glæder sig over de hidtidige **generelle fremskridt** i tiltrædelsesforhandlingerne, hvor 22 ud af 35 forhandlingskapitler er åbnet, og 2 kapitler er foreløbigt afsluttet. Rådet minder om, at Serbiens fremskridt med hensyn til retsstatsprincippet og normaliseringen af forbindelserne med Kosovo fortsat vil være bestemmende for tempoet i tiltrædelsesforhandlingerne samlet set.
30. Rådet tilskynder Serbien til at udvise større **politisk vilje** ved yderligere at fremskynde reformerne og skabe konkrete og håndgribelige resultater med hensyn til **grundprincipperne**, navnlig ved fortsat at fokusere på at opfylde de foreløbige benchmarks i retsstatskapitel 23 og 24. Rådet noterer sig nøje vedtagelsen af den nye antikorrupsionsstrategi og vedtægterne til de love, der gennemfører forfatningsændringerne. Rådet stiller sig positivt til visse af fremskridtene med at bekæmpe korrupsion, men noterer sig de begrænsede fremskridt med hensyn til retsvæsenet og bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og gentager behovet for at intensivere indsatsen på disse områder, herunder ved at etablere resultater med hensyn til effektiv efterforskning, retsforfølgning, endelig domfældelse, indefrysning og konfiskation af kriminelle aktiver, herunder på højt plan.

31. Rådet gentager sin bekymring over de manglende fremskridt med hensyn til at forbedre **ytringsfriheden** og **mediernes uafhængighed** og opfordrer Serbien til at gennemføre den vedtagne medielovgivning og sikre yderligere tilpasning heraf til gældende EU-ret og -standarder samt til aktivt at engagere sig i forebyggelse og håndtering af alle former for desinformation og udenlandsk informationsmanipulation på samtlige mediekanaler. Rådet opfordrer også Serbien til at sikre civilsamfundsorganisationerne et gunstigt klima og en stærkere rolle.
32. Serbien skal også fortsat lægge særlig vægt på fuld overholdelse af **de grundlæggende rettigheder**, herunder beskyttelse af de mest sårbare grupper, og på ikkediskriminerende behandling af mindretalspersoner i hele Serbien.
33. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på Serbiens positive forberedelsesniveau med hensyn til at udvikle en fungerende markedsøkonomi og tilskynder Serbien til at fortsætte med at gøre fremskridt med hensyn til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen og til at gennemføre de nødvendige strukturreformer. Rådet ser også med tilfredshed på Serbiens styrkede samarbejde med EU, navnlig det strategiske partnerskab om bæredygtige råstoffer.
34. Rådet anerkender Kommissionens vurdering af, at Serbien fastholder sit forberedelsesniveau med hensyn til at opfylde åbningsbenchmarkene i **klynge 3** (Konkurrenceevne og inklusiv vækst). Rådet vil vende tilbage til spørgsmålet om åbning af klynge 3 på grundlag af væsentlige yderligere fremskridt fra Serbiens side, navnlig i overensstemmelse med de områder, der er nævnt i punkt 29 og i overensstemmelse med forhandlingsrammen, sammenlignet med vurderingen i udvidelsesrapporten for 2024.
35. Rådet glæder sig over, at Serbien har fastholdt sit engagement i en række initiativer vedrørende **regionalt samarbejde** og tilskynder Serbien til yderligere at styrke **gode naboskabsforbindelser** og bidrage til stabilitet og forsoning med alle partnere i regionen.

36. Rådet understreger fortsat betydningen af meningsfuldt regionalt samarbejde i den **nationale håndtering af krigsforbrydelser**, opklaring af de resterende sager om savnede personer og fuldt samarbejde med den internationale residualmekanisme for krigsforbryderdomstole. Der bør ikke være støtte til dømte krigsforbrydere eller til forherligelse eller benægtelse af deres forbrydelser.
37. Rådet minder om, at velfungerende demokratiske institutioner er et grundlæggende element i EU-tiltrædelsesprocessen, og noterer sig rapporterne om **valgene** i december 2023 og juni 2024 fra Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE)/Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR). I lyset af disse resultater kræver valgprocessen håndgribelige forbedringer og yderligere reformer. Rådet tilskynder kraftigt Serbien til at efterkomme henstillingerne fra OSCE/ODIHR og Europarådets organer, herunder vedrørende centrale aspekter af valgprocessen.
38. Rådet roser Serbien for at have bidraget væsentligt til håndteringen af blandede migrationsstrømme til EU og understreger fortsat behovet for yderligere fremskridt med hensyn til asylprocedurerne og fuld tilpasning til EU's **visumpolitik**.
39. Rådet gentager sin stærke forventning til Serbien om, at det gør det til en topprioritet at intensivere sine bestræbelser hen imod fuld tilpasning til holdningerne og de restriktive foranstaltninger, herunder vedrørende Rusland og Belarus, under **EU's FUSP**. Rådet opfordrer også de serbiske myndigheder til at afstå fra handlinger og udtalelser, der er i modstrid med EU's holdninger til udenrigspolitik og andre strategiske spørgsmål. Rådet ser med tilfredshed på Serbiens humanitære og øvrige bistand til Ukraine og tilskynder Serbien til at fortsætte sit gode samarbejde med EU om at forhindre omgåelse af EU's restriktive foranstaltninger. Rådet hilser Serbiens fortsatte aktive deltagelse i og betydningsfulde bidrag til EU-missioner og - operationer under EU's FSFP velkommen.

40. Serbien og Kosovo skal yde en vedvarende nedtrapningsindsats, afstå fra ensidige og provokerende handlinger, der kan føre til spændinger og vold, og afstå fra at anvende splittende retorik. Rådet forventer, at både Serbien og Kosovo finder en holdbar løsning på situationen i det nordlige Kosovo, som garanterer sikkerhed, tryghed og deltagelsesdemokrati for alle borgere, på en koordineret måde. Rådet minder om Serbiens forpligtelser til at opretholde dialogaftalerne under lovgivningsprocessen.
41. Rådet gentager, at det på det kraftigste fordømmer de kosovoserbiske demonstranternes voldshandlinger mod borgere, KFOR-tropper, retshåndhævende myndigheder og medier den 29. maj 2023 og det voldelige angreb på Kosovos politi den 24. september 2023 i det nordlige Kosovo. Vold kan ikke retfærdiggøres. Rådet gentager, at det forventer, at Serbien vil samarbejde fuldt ud og gøre alt for at pågribe gerningsmændene til angrebene i 2023 og omgående stille dem for en domstol. Rådet understreger behovet for fuld ansvarlighed og beklager dybt, at Serbien ikke har gjort nok i denne henseende.
42. Rådet noterer sig, at Serbien i september 2024 tilskyndede kosovoserberne til at deltage i fremtidige valg i Kosovo og til, at kosovoserberne reintegreres i samtlige af Kosovos institutioner, som de forlod i 2022. Rådet gentager, at det forventer, at de rettidigt og hurtigt reintegreres uden nogen forhåndsbetinger fra Serbien i overensstemmelse med dialogaftalerne og med fuld respekt for Kosovos retlige ramme.
43. Rådet forventer, at Serbien indgår i den **EU-faciliterede dialog** i god tro og når frem til en samlet juridisk bindende aftale med Kosovo om en normalisering af forbindelserne i overensstemmelse med folkeretten og gældende EU-ret og uden yderligere forsinkelse. Normalisering af forbindelserne og gennemførelse af deres forpligtelser inden for rammerne af dialogen er væsentlige forudsætninger for begge parters vej mod EU, og de risikerer begge at gå glip af store muligheder, hvis der ikke sker fremskridt.

44. Rådet hilser det velkommen, at Serbien og Kosovo for nylig bekræftede deres engagement i **normaliseringen af deres forbindelser** og gav tilsagn om et konstruktivt engagement i processen for hurtigt at gøre fremskridt. Det ser også med tilfredshed på indgåelsen af handelsaftalen om elforsyning i det nordlige Kosovo i december 2023 og den gensidige anerkendelse af nummerplader i januar 2024.
45. Rådet gentager, at aftalen om vejen til normalisering mellem Kosovo og Serbien og gennemførelsesbilaget hertil, der blev vedtaget i henholdsvis februar og marts 2023, skal respekteres fuldt ud og gennemføres hurtigst muligt uden nogen forhåndsbetingelser ligesom alle EU-relaterede forpligtelser, sammen med andre udestående forpligtelser, der er indgået i forbindelse med den EU-faciliterede dialog under ledelse af den højtstående repræsentant og med støtte fra EU's særlige repræsentant. Dette omfatter oprettelse af sammenslutningen/fællesskabet af kommuner med serbisk flertal på grundlag af det udkast til vedtægter, som EU-facilitatoren har forelagt parterne. Serbien forventes at begynde at anerkende Kosovos dokumenter og symboler i overensstemmelse med artikel 1 i aftalen om vejen til normalisering. Rådet gentager, at status for serbiskstøttede strukturer og tjenester forventes at blive afklaret i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået inden for rammerne af den EU-faciliterede dialog og Kosovos lovgivning.
46. Rådet minder om, at benchmarkene i **kapitel 35** i Serbiens tiltrædelsesforhandlinger er blevet ændret for at afspejle Serbiens forpligtelser omhandlet i aftalen om vejen til normalisering og gennemførelsesbilaget hertil.

ALBANIEN

47. Rådet ser med tilfredshed på åbningen af grundprincipklyngen med Albanien på **tiltrædelseskonferencen** den 15. oktober 2024 og den nylige åbning af klyngen for eksterne forbindelser. Rådet roser regeringens mål om at fortsætte Albaniens fremskridt i sin EU-kurs, opfordrer alle politiske kræfter til at følge deres ambitiøse plan for at få afsluttet tiltrædelsesforhandlingerne og ser frem til hurtigst muligt at kunne åbne yderligere forhandlingsklynger, når betingelserne er opfyldt.

48. Rådet noterer sig, at politisk polarisering fortsat påvirker **parlamentets** aktiviteter, og minder om, at en inklusiv og konstruktiv politisk dialog i landet fortsat er afgørende for fremskridt med EU-relaterede reformer.
49. Rådet ser med tilfredshed på de reformfremskridt, der er gjort, navnlig på områderne **grundprincipperne og retsstatsprincippet**. Rådet noterer sig med tilfredshed Albanien fortsatte gennemførelse af reformen af retsvæsenet, som skal konsolideres, hvilket yderligere vil forbedre retsvæsenets upartiskhed, uafhængighed og professionalisme. Rådet ser også med tilfredshed på fremskridtene i undersøgelsesprocessen, navnlig afslutningen af sagsbehandlingen i første instans, og opfordrer Albanien til at afslutte hele sagsbehandlingen rettidigt. Rådet gentager, at forfatningsdomstolens bindende afgørelser bør respekteres og gennemføres fuldt ud. Rådet noterer sig med tilfredshed de positive resultater, som den særlige struktur for bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet og landets retter, herunder i højprofilerede korruptionssager, har opnået, og det fortsat gode samarbejde med EU's og medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder. Dette bør fortsætte, herunder samarbejdet om finansielle efterforskninger. Der er også behov for øget kontrol og konsolideret kapacitet til at beskytte EU's finansielle interesser. Rådet minder om betydningen af at fortsætte indsatsen for at skabe solide resultater med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption, herunder på højt plan. Rådet ser med tilfredshed på de fremskridt, der er gjort med hensyn til reformen af den offentlige forvaltning, og tilskynder Albanien til at fortsætte gennemførelsen.

50. Rådet opfordrer Albanien til fortsat at styrke beskyttelsen af **de grundlæggende rettigheder**, herunder beskyttelsen af rettighederne for personer, der tilhører mindretal, og noterer sig med bekymring, at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til mediefrihed og ytringsfrihed og rettighederne for personer, der tilhører mindretal. Albanien er nødt til at intensivere sine bestræbelser på at styrke mediernes uafhængighed og pluralisme ved at øge gennemsigtigheden med hensyn til medieejerskab og garantere journalister et trygt og sikkert miljø. Rådet minder om EU's fælles holdning vedrørende klynge 1 og bifalder vedtagelsen af den afledte lovgivning om mindretal og noterer sig forpligtelser, Albanien har påtaget sig for hurtigt at vedtage inden årets udgang og gennemføre de tilknyttede resterende vedtægter vedrørende rammeloven fra 2017 om beskyttelse af personer, der tilhører nationale mindretal, i overensstemmelse med europæiske standarder og med inddragelse af alle relevante interessenter. På samme måde tilskynder Rådet til en gennemsigtig gennemførelse af omfattende landsektorreformer og konsolidering af ejendomsrettigheder. Civilsamfundets rolle skal styrkes yderligere, og meningsfulde høringer skal styrkes.
51. Med hensyn til **valgreformer** understreger Rådet behovet for at behandle udestående henstillinger fra OSCE/ODIHR og Venedigkommissionen på en inklusiv og rettidig måde.
52. Rådet anerkender de hidtidige fremskridt med hensyn til **migration** og grænseforvaltning, men understreger samtidig behovet for yderligere fremskridt med hensyn til asylprocedurer og fuld tilpasning til EU's visumpolitik.
53. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på Albaniens positive forberedelsesniveau med hensyn til at udvikle en fungerende markedsøkonomi og tilskynder Albanien til at fortsætte bestræbelserne på at gøre fremskridt med hensyn til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen og til at gennemføre de nødvendige strukturreformer.
54. Rådet ser med tilfredshed på Albaniens fortsatte konstruktive engagement i det regionale samarbejde. Rådet noterer sig, at **gode naboskabsforbindelser** og regionalt samarbejde fortsat er afgørende elementer i både udvidelsesprocessen og stabiliserings- og associeringsprocessen.

55. Rådet udtrykker stor anerkendelse af Albaniens konsekvente samarbejde om udenrigspolitiske spørgsmål, og navnlig dets faste og langvarige fulde tilpasning til EU's FUSP, herunder vedrørende EU's restriktive foranstaltninger, hvilket er et stærkt signal om Albaniens strategiske engagement i sin EU-kurs. Rådet ser også med tilfredshed på Albaniens fortsatte aktive deltagelse i EU-missioner og -operationer som led i FSFP og det nye sikkerheds- og forsvarspartnerskab mellem EU og Albanien, som baner vejen for øget samarbejde på centrale områder.

NORDMAKEDONIEN

56. Selv om Rådet ser med tilfredshed på, at den nye regering i Nordmakedonien har erklæret EU-integration som sit strategiske mål, minder det om sine konklusioner fra juli 2022 og noterer sig, at Nordmakedonien endnu ikke har gennemført **de forfatningsmæssige ændringer**, det har forpligtet sig til. Rådet gentager Det Europæiske Råds opfordring til Nordmakedonien om **at fremskynde gennemførelsen** af disse ændringer og bekræfter på ny, at det er rede til at indkalde til endnu en regeringskonference uden yderligere forsinkelser eller yderligere politisk afgørelse, så snart Nordmakedonien har opfyldt sit tilsagn i overensstemmelse med sine interne procedurer. Derefter er Rådet rede til hurtigst muligt at åbne den første forhandlingsklynge i overensstemmelse med forhandlingsrammen.
57. Rådet opfordrer alle parter i **parlamentet** til at sikre et tværpolitisk samarbejde med fokus på at fremme gennemførelsen af EU-relaterede reformer.

58. Rådet ser med tilfredshed på Nordmakedoniens forberedelsesniveau på centrale områder. Det noterer sig, at der stadig er behov for permanente og afgørende skridt for at fremskynde gennemførelsen af EU-relaterede reformer, navnlig inden for **grundprincipperne og retsstatsprincippet**, hvor der kun er gjort begrænsede fremskridt. Rådet gentager, at Nordmakedonien skal skabe resultater med hensyn til retsvæsenets uafhængighed, professionalisme, effektivitet og upartiskhed og reformen af den offentlige forvaltning. Domstolsrådet skal styrkes i overensstemmelse med anbefalingerne fra EU's peerevalueringsmission i 2023. Bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet skal styrkes. Rådet er fortsat alvorligt bekymret over ændringerne af straffeloven, som har indflydelse på et stort antal korruptionssager på højt plan. Rådet opfordrer Nordmakedonien til at vedtage en ny straffelov i overensstemmelse med gældende EU-ret og internationale standarder. Rådet fornyer også sin opfordring til Nordmakedonien til at fortsætte sine bestræbelser på yderligere at styrke **de grundlæggende rettigheder**, herunder rettighederne for personer, der tilhører mindretal eller samfund, mediefriheden og ytringsfriheden.
59. Rådet glæder sig over, at de seneste parlaments- og præsidentvalg i 2024 var præget af konkurrence, men noterer sig, at der er behov for yderligere fremskridt med hensyn til **valgreform**, herunder håndteringen af de udestående henstillinger fra OSCE/ODIHR og Venedigkommissionen.
60. Rådet roser Nordmakedonien for dets fortsatte gode samarbejde om styringen af **migration**, grænseforvaltning og tilpasningen til EU's visumpolitik.
61. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på det positive forberedelsesniveau og visse af Nordmakedoniens fremskridt med hensyn til at udvikle en fungerende markedsøkonomi og tilskynder Nordmakedonien til at fortsætte med at gøre fremskridt med hensyn til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen og til at gennemføre de nødvendige strukturreformer.

62. Rådet noterer sig, at **gode naboskabsforbindelser** og regionalt samarbejde fortsat er afgørende elementer i både udvidelsesprocessen og stabiliserings- og associeringsprocessen. Rådet minder om betydningen af at opnå konkrete resultater og gennemføre bilaterale aftaler i god tro, herunder Prespaaftalen med Grækenland og traktaten om venskab, godt naboskab og samarbejde med Bulgarien i overensstemmelse med forhandlingsrammen.
63. Rådet udtrykker stor anerkendelse af Nordmakedoniens konsekvente samarbejde om udenrigspolitiske spørgsmål, og navnlig dets faste og langvarige fulde tilpasning til **EU's FUSP**, herunder vedrørende EU's restriktive foranstaltninger, hvilket er et stærkt signal om Nordmakedoniens strategiske engagement i sin EU-kurs. Rådet ser også med tilfredshed på Nordmakedoniens fortsatte aktive deltagelse i EU-missioner og -operationer som led i FSFP og det nye sikkerheds- og forsvarspartnerskab mellem EU og Nordmakedonien, som baner vejen for øget samarbejde på centrale områder.

BOSNIEN-HERCEGOVINA

64. Rådet ser med tilfredshed på Det Europæiske Råds **afgørelse** af 21.-22. marts 2024 om **at indlede tiltrædelsesforhandlinger** med Bosnien-Hercegovina på grundlag af Kommissionens henstilling af 12. marts 2024. Rådet ser frem til, at Bosnien-Hercegovina tager alle de relevante skridt, der er fastsat i Kommissionens henstilling af 12. oktober 2022, med henblik på Rådets vedtagelse af forhandlingsrammen, når disse betingelser er opfyldt. Der er behov for en yderligere indsats for at opfylde de 14 nøgleprioriteter, der er fastsat i Kommissionens udtalelse om dets ansøgning om EU-medlemskab som godkendt af Rådet i 2019, og under hensyntagen til Det Europæiske Råds konklusioner fra juni 2022.

65. Rådet hilser det velkommen, at det politiske lederskabs engagement har skabt konkrete resultater og bidraget til beslutningen fra marts om at indlede tiltrædelsesforhandlinger, men noterer sig med beklagelse, at reformdynamikken siden da er gået i stå. Rådet opfordrer indtrængende alle politiske aktører til at forny landets fokus på fremskridt på EU-kursen og træffe resolute foranstaltninger til gennemførelse af de nødvendige reformer. Bosnien-Hercegovina bør udpege en chefforhandler og en national IPA-koordinator inden for rammerne af førtiltrædelsesinstrumentet (IPA) III samt udvikle et nationalt program for vedtagelse af gældende EU-ret. Rådet minder om vigtigheden af at sikre, at alle vedtagne love er i overensstemmelse med gældende EU-ret og europæiske standarder, herunder Venedigkommissionens henstillinger.
66. Rådet glæder sig over, at lokalvalgene, der blev afholdt i Bosnien-Hercegovina den 6. oktober 2024 på grundlag af valgloven på statsniveau, blev afviklet effektivt på en konkurrencepræget måde, idet der blev taget hensyn til nogle af ODIHR's mangeårige henstillinger. Med hensyn til de **institutionelle mekanismer**, der blev indført ved Daytonfredsaftalen, skal Bosnien-Hercegovina gennemføre yderligere forfatnings- og valgreformer for at sikre alle borgerne ligestilling og ikkeforskelsbehandling, navnlig ved gennemførelse af retspraksis efter Sejdić-Finci-afgørelsen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (ECHR). Rådet gentager sin opfordring til en inklusiv proces med begrænsede forfatnings- og valgreformer gennem reel dialog og i overensstemmelse med europæiske standarder for at udelukke alle former for ulighed og forskelsbehandling i valgprocessen. Rådet minder også om, at en række af forfatningsdomstolens afgørelser endnu ikke er fuldbyrdet fuldt ud. Der bør ikke tages skridt til at gøre gennemførelsen af disse afgørelser mere udfordrende eller yderligere uddybe splittelsen.
67. Rådet gentager sit **fulde engagement** i EU-perspektivet for Bosnien-Hercegovina som et samlet, forenet og suverænt land. Rådet opfordrer indtrængende alle politiske aktører i Bosnien-Hercegovina til at afholde sig og tage afstand fra provokerende splittende retorik og handlinger, herunder at sætte spørgsmålstegn ved landets suverænitet, enhed og territoriale integritet, til at overholde principperne om lighed og ikkeforskelsbehandling for alle borgere, der tilhører alle konstituerende folk og andre, og til at bringe lovprisningen af dømte krigsforbrydere til ophør og aktivt fremme forsoning.

68. Rådet er fortsat alvorligt bekymret over lovgivning og initiativer i enheden *Republika Srpska*, der er i strid med Bosnien-Hercegovinas EU-kurs, herunder separatistisk retorik og anfægtelse af landets forfatningsmæssige orden. Bosnien-Hercegovinas suverænitet, territoriale integritet, forfatningsmæssige orden, herunder forfatningsdomstolens afgørelser, og status som international juridisk person skal respekteres. Enhver foranstaltning mod disse principper vil få alvorlige konsekvenser.
69. Rådet noterer sig de begrænsede fremskridt inden for retsvæsenet, navnlig vedtagelsen af integritetsændringerne af loven om det høje domstols- og anklageråd, og understreger behovet for at styrke **retsstatsprincippet**, herunder ved at vedtage loven om det høje domstols- og anklageråd og loven om domstole. Forfatningsdomstolens afgørelser skal respekteres fuldt ud.
70. Rådet noterer sig en begrænset indsats inden for **grundlæggende rettigheder** og gentager sin opfordring til Bosnien-Hercegovina om at gøre langt mere i denne henseende. Rådet noterer sig, at der ikke er gjort fremskridt med hensyn til ytrings- og mediefrihed og beskyttelse af journalister, og opfordrer Bosnien-Hercegovina til at sikre fuld respekt for, beskyttelse og fremme af forsamlings-, forenings- og ytringsfriheden og afstå fra yderligere handlinger, der negativt påvirker udøvelsen heraf.
71. Rådet noterer sig med tilfredshed, at der er gjort visse fremskridt i **bekæmpelsen af korrupcion og organiseret kriminalitet**, navnlig vedtagelsen af lovgivningen om forebyggelse af interessekonflikter og om bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme samt undertegnelsen af Eurojustaftalen om retligt samarbejde med EU. Rådet opfordrer Bosnien-Hercegovina til at tage yderligere afgørende skridt på disse områder, herunder ved at udarbejde en resultatliste over efterforskninger og domfældelser, herunder på højt plan, og vedtage loven om beskyttelse af personoplysninger.

72. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** tilskynder Rådet Bosnien-Hercegovina til at fremme sin kapacitet til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen og til at gennemføre de nødvendige strukturreformer.
73. Rådet ser med tilfredshed på, at migrationsstyringen er blevet stadig bedre, og opfordrer landet til fuldt ud at tilpasse sig **EU's visumpolitik** og vedtage loven om grænsekontrol. Rådet hilser det velkommen, at der er gjort fremskridt i forhandlingerne om Frontex' statusaftale, og opfordrer til, at den hurtigt undertegnes.
74. Med hensyn til gennemførelsen af **vækstplanen** for Vestbalkan opfordrer Rådet indtrængende Bosnien-Hercegovina til at forelægge sin reformdagsorden uden yderligere forsinkelser. Dette er et grundlæggende generelt krav til eventuelle betalinger inden for rammerne af reform- og vækstfaciliteten, og Bosnien-Hercegovina risikerer at miste betydelige fordele, hvis der ikke gøres fremskridt.
75. EU udtrykker solidaritet med Bosnien-Hercegovina efter de ødelæggende **oversvømmelser** og jordskred den 3. oktober 2024. EU har ydet nødhjælp gennem EU-civilbeskyttelsesmekanismen med deltagelse af ti medlemsstater samt gennem EUFOR ALTHEA. EU er klar til om nødvendigt at yde yderligere bistand.
76. Rådet ser med tilfredshed på fornyelsen af mandatet for **EUFOR ALTHEA**, som fortsat spiller en central rolle med hensyn til at støtte Bosnien-Hercegovinas myndigheder i at opretholde et trygt og sikkert miljø for alle borgere.
77. Rådet gentager betydningen af fortsat samarbejde mellem **internationale aktører** og udtrykker sin støtte til den højtstående repræsentants og dennes kontors mission med hensyn til at opfylde 5+2-dagsordenen.
78. Rådet gentager sin opfordring til Bosnien-Hercegovina om hurtigt at ratificere alle regionale **mobilitetsaftaler** under Berlinprocessen.
79. Rådet roser Bosnien-Hercegovinas fulde tilpasning til **EU's FUSP**, der viser landets tydelige engagement i kursen mod EU, og tilskynder det til at fastholde dette og fuldt ud gennemføre restriktive foranstaltninger, herunder over for Rusland og Belarus.

KOSOVO

80. Rådet ser med tilfredshed på Kosovos fortsatte **engagement** i sin EU-kurs og relaterede reformer. EU vil fortsætte med at bistå Kosovo yderligere med dets reformer og den fortsatte gennemførelse heraf, herunder dem, der fokuserer på landets vej mod EU. Rådet ser med tilfredshed på ikrafttrædelsen af visumliberaliseringen for Kosovos borgere.
81. Rådet noterer sig med tilfredshed visse fremskridt i **bekæmpelsen af organiseret kriminalitet**, navnlig gennem øget samarbejde med Europol, mens der er gjort begrænsede fremskridt med hensyn til **bekæmpelse af korruption** og beskyttelse af **de grundlæggende rettigheder**. Kosovo bør fortsætte sine bestræbelser på at sikre retsvæsenets ansvarlighed, uafhængighed, effektivitet og integritet, beskytte ytringsfriheden og sikre, at lovgivningen på disse områder er i fuld overensstemmelse med gældende EU-ret og europæiske standarder. Rådet understreger vigtigheden af, at den offentlige forvaltning styrkes. Rådet opfordrer Kosovo til at gøre yderligere fremskridt for effektivt at fremme de grundlæggende rettigheder. I den forbindelse ser Rådet med tilfredshed på gennemførelsen af forfatningsdomstolens afgørelse om Dečaniklosteret. Rådet noterer sig med tilfredshed, at Kosovo har oprettet et centralt sekretariat for bekæmpelse af kønsbaseret vold og udpeget en national koordinator.
82. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på Kosovos positive fremskridt med at udvikle en fungerende markedsøkonomi, og opfordrer Kosovo til at gennemføre de nødvendige strukturreformer.
83. Rådet hilser det velkommen, at parlaments**valget** i februar 2025 vil blive afholdt inden for Kosovos nye valgramme, hvilket indbefatter henstillinger fra en lang række af EU's valgobservationsmissioner. Rådet opfordrer Kosovo til at fortsætte med at konsolidere disse rammer og understreger vigtigheden af en gennemsigtig, velforvaltet, inklusiv og konkurrencepræget valgproces.

84. Rådet er fortsat dybt bekymret over situationen i det **nordlige Kosovo**. Kosovo og Serbien skal yde en vedvarende nedtrappingsindsats, afstå fra ensidige og provokerende handlinger, der kan føre til spændinger og vold, og undgå at anvende splittende retorik. Rådet støtter KFOR's styrkede tilstedeværelse, navnlig ved grænsen/skillelinjen mellem Kosovo og Serbien, samt den aftalte tilstedeværelse ved broen i Mitrovica. Flere ukoordinerede tiltag fra Kosovos side, herunder rettet mod serbiskstøttede strukturer og tjenester, der opererer i Kosovo, påvirkede kosovoserbere og andre samfund samt deres adgang til grundlæggende offentlige og sociale tjenester negativt. Rådet forventer, at både Kosovo og Serbien finder en holdbar løsning på situationen i det nordlige Kosovo, som garanterer sikkerhed, tryghed og deltagelsesdemokrati for alle borgere, på en koordineret måde.
85. Rådet gentager, at det på det kraftigste fordømmer de kosovoserbiske demonstranternes voldshandlinger mod borgere, KFOR-tropper, retshåndhævende myndigheder og medier den 29. maj 2023 og det voldelige angreb på Kosovos politi den 24. september 2023 i det nordlige Kosovo. Vold kan ikke retfærdiggøres. Rådet noterer sig de igangværende retssager i Kosovo og gentager behovet for ansvarlighed.
86. Rådet fordømmer det nylige angreb på Iber Lepenc/Ibar Lepenac-kanalen i det nordlige Kosovo og udtrykker solidaritet med de berørte mennesker. Rådet forventer, at gerningsmændene pågribes og retsforfølges. I den forbindelse opfordrer Rådet alle interessenter til at samarbejde fuldt ud med de relevante myndigheder.
87. Rådet opfordrer Kosovo til at gøre det muligt at reintegrere kosovoserbiske dommere, anklagere, politibetjente og andre ansatte i alle de af Kosovos institutioner, som de forlod i 2022. Rådet forventer, at reintegrationen sker i overensstemmelse med dialogaftalerne og med fuld respekt for Kosovos retlige ramme. I overensstemmelse med erklæringen af 3. juni 2023 fra den højtstående repræsentant på EU's vegne har EU gennemført reversible foranstaltninger over for Kosovo. EU vil gradvist ophæve disse foranstaltninger sideløbende med yderligere skridt fra Kosovos side for at nedtrappe spændingerne i den nordlige del af landet. Råd vil fortsat følge disse sager tæt.

88. Rådet beklager, at et flertal af kosovoserberne boykottede borgmestervalget i april 2024. Det er vigtigt at afholde inklusive lokalvalg med fuld deltagelse af kosovoserbere uden forhåndsbetingelser i alle fire nordlige kommuner. Det bør gøres lettere for alle berettigede borgere at udøve deres stemmeret. Rådet opfordrer alle kosovoserbiske medlemmer af Kosovos forsamling til at engagere sig aktivt og konstruktivt i forsamlingens arbejde.
89. Rådet forventer, at Kosovo indgår i den **EU-faciliterede dialog** i god tro og når frem til en samlet juridisk bindende aftale med Serbien om en normalisering af forbindelserne i overensstemmelse med folkeretten og gældende EU-ret og uden yderligere forsinkelse. Normalisering af forbindelserne og gennemførelse af deres forpligtelser inden for rammerne af dialogen er væsentlige forudsætninger for begge parter vej mod EU, og de risikerer begge at gå glip af store muligheder, hvis der ikke sker fremskridt.
90. Rådet hilser det velkommen, at Kosovo og Serbien for nylig bekræftede deres engagement i normaliseringen af deres forbindelser og gav tilsagn om et konstruktivt engagement i processen for hurtigt at gøre fremskridt. Det ser også med tilfredshed på indgåelsen af handelsaftalen om elforsyning i det nordlige Kosovo i december 2023 og den gensidige anerkendelse af nummerplader i januar 2024.
91. Rådet gentager, at aftalen om vejen til normalisering mellem Kosovo og Serbien og gennemførelsesbilaget hertil, der blev vedtaget i henholdsvis februar og marts 2023, skal respekteres fuldt ud og gennemføres hurtigst muligt uden nogen forhåndsbetingelser ligesom alle EU-relaterede forpligtelser, sammen med andre udestående forpligtelser, der er indgået i forbindelse med den EU-faciliterede dialog under ledelse af den højtstående repræsentant og med støtte fra EU's særlige repræsentant.
92. Dette omfatter oprettelsen af en sammenslutning/et fællesskab af kommuner med serbisk flertal, begyndende med fremsendelsen af udkastet til vedtægter, som EU-facilitatoren har forelagt parterne ved afgørelse truffet af Kosovos regering, til Kosovos forfatningsdomstol uden unødigt forsinkelse. Rådet gentager, at status for serbiskstøttede strukturer og tjenester forventes at blive afklaret i overensstemmelse med de aftaler, der er indgået inden for rammerne af den EU-faciliterede dialog og Kosovos lovgivning.

93. Rådet minder om, at det er nødvendigt at ændre dagsordenen for **den særlige gruppe om normalisering i Kosovo** for at afspejle Kosovos forpligtelser i henhold til aftalen om vejen til normalisering og gennemførelsesbilaget hertil.
94. Rådet gentager betydningen af og sin støtte til det arbejde, der udføres af **Kosovos særlige afdelinger og den særlige anklagemyndighed**, og understreger, at det er rede til at bistå dem med gennemførelsen af deres mandat.
95. Rådet minder om betydningen af Kosovos tætte samarbejde med **EULEX**-missionen samt andre relevante internationale aktører.
96. Rådet ser med tilfredshed på de skridt, Kosovo har taget for at opfylde sine forpligtelser i **CEFTA**, herunder ved at ophæve sin beslutning om at forbyde import af varer af serbisk oprindelse, som hurtigt bør gennemføres fuldt ud.
97. Rådet roser kraftigt Kosovos stærke fordømmelse af Ruslands angrebskrig mod Ukraine, dets fortsatte frivillige tilpasning til **EU's FUSP** og gennemførelse af EU's restriktive foranstaltninger, som er et stærkt udtryk for Kosovos strategiske valg og plads i et værdifællesskab.

TYRKIET

98. Rådet lægger i tråd med alle tidligere konklusioner fra Rådet og Det Europæiske Råd om forbindelserne med Tyrkiet vægt på EU's **strategiske interesse** i stabile og sikre forhold i det østlige Middelhavsområde og i udviklingen af samarbejdsbaserede og gensidigt berigende forbindelser med Tyrkiet.
99. EU gentager, at det er **rede til at samarbejde** med Tyrkiet på områder af fælles interesse på en trinvis, forholdsmæssig og reversibel måde i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner fra april 2024 og med forbehold af fastsatte betingelser.

100. Rådet noterer sig de **konkrete skridt**, der er taget i den forbindelse, såsom afholdelsen af den første dialog på højt plan om handel, genoptagelsen af dialogen på højt plan om økonomi og opfordringen til Den Europæiske Investeringsbank om at undersøge betingelserne for gradvis genoptagelse af engagementet på prioriterede områder med fokus på den private sektor. Rådet noterer sig også nøje videreførelsen af dialogerne om udenrigspolitik og regionale spørgsmål og af dialogerne på højt plan mellem EU og Tyrkiet på sektorområder af fælles interesse som fastsat i tidligere konklusioner fra Det Europæiske Råd. Tyrkiets eget konstruktive engagement vil være afgørende for at fremme de forskellige samarbejdsområder. I den forbindelse lægger Den Europæiske Union særlig vægt på genoptagelse af og fremskridt i forhandlingerne om en løsning vedrørende Cypern for yderligere at forbedre samarbejdet mellem EU og Tyrkiet.
101. Rådet noterer sig **forbedringerne i forbindelserne** mellem Tyrkiet og Grækenland og forventer, at de fastholdes. Rådet noterer sig nedtrapningen i det østlige Middelhavsområde, som også skal fortsættes.
102. Rådet forventer fortsat, at Tyrkiet utvetydigt forpligter sig med hensyn til **gode naboskabsforbindelser** og fredelig bilæggelse af tvister, om nødvendigt med bistand fra Den Internationale Domstol. Rådet gentager som anført i relevante rådskonklusioner og i erklæringen af 21. september 2005, at Tyrkiet skal opfylde sine forpligtelser i henhold til forhandlingsrammen, herunder fuld, ikkediskriminerende gennemførelse af tillægsprotokollen til associeringsaftalen over for alle medlemsstater. Anerkendelse af samtlige medlemsstater er afgørende. Tyrkiet skal normalisere sine forbindelser med Republikken Cypern og respektere alle EU-medlemsstaters suverænitet og territoriale integritet samt alle deres suveræne rettigheder i overensstemmelse med EU-retten og folkeretten, herunder De Forenede Nationers havretskonvention.

103. Rådet gentager, at EU er fast besluttet på at finde en **samlet løsning på problemet med Cypern** inden for den ramme, der er vedtaget i FN-regi, i overensstemmelse med alle FN's Sikkerhedsråds relevante resolutioner og i tråd med de principper, som Unionen bygger på, samt gældende EU-ret. Det er fortsat afgørende, at Tyrkiet giver tilsagn om og aktivt bidrager til en sådan fredelig løsning, herunder de eksterne aspekter heraf. EU ser med tilfredshed på de seneste skridt, som FN's generalsekretær har taget i retning af en genoptagelse af forhandlingerne om en løsning, og er fortsat rede til at spille en aktiv rolle med hensyn til at støtte alle faser af den FN-ledede proces med alle passende midler til rådighed. Rådet minder om betydningen af Varoshas status, fordømmer alle Tyrkiets ensidige handlinger, der strider mod FN's Sikkerhedsråds resolutioner, og gentager sin opfordring til, at de omgående omgøres. Rådet opfordrer Tyrkiet til at overholde samtlige FN's Sikkerhedsråds relevante resolutioner, navnlig resolution 541, 550, 789 og 1251.
104. Rådet, der minder om tidligere års konklusioner fra Rådet og Det Europæiske Råd samt Tyrkiets internationale forpligtelser i denne henseende, gentager sin alvorlige bekymring over den fortsatte og dybt bekymrende situation på områderne **demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder**. Særligt bekymrende er den fortsatte systemiske mangel på uafhængighed og det unødige pres på retsvæsenet og de mange begrænsninger af fri og sikker ytringsfrihed, herunder mediefrihed og informationsformidling, samt afskedigelse og udskiftning af demokratisk valgte borgmestre. Rådet noterer sig med bekymring, at civilsamfundsorganisationer, navnlig dem, der beskæftiger sig med kvinder, LGBTI-personer og menneskerettigheder, fortsat udsættes for pres. Rådet minder om sin opfordring til Tyrkiet til at øge sit samarbejde med **Europarådet** og dets relevante organer og institutioner, forholde sig til deres vigtigste henstillinger, fuldt ud gennemføre den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) og andre internationale menneskerettighedsinstrumenter, som Tyrkiet er part i, samt gennemføre alle Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols domme i overensstemmelse med EMRK's artikel 46. At Tyrkiet fortsat ikke har gennemført EMRK's afgørelser, rejser spørgsmål om landets engagement med hensyn til retsstatsprincippet og respekten for de grundlæggende rettigheder og dets internationale forpligtelser. Rådet opfordrer Tyrkiet til hurtigst muligt at vende de negative tendenser på alle disse områder og på troværdig vis afhjælpe de mange alvorlige mangler, der er identificeret i Kommissionens rapport.

105. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** ser Rådet med tilfredshed på et skift i retning af mere konventionelle og strammere økonomiske politikker siden midten af 2023. Rådet tilskynder Tyrkiet til at fortsætte med at gennemføre mere stabilitetsorienterede makroøkonomiske politikker og fortsat adressere bekymringerne over, om Tyrkiets markedsøkonomi, herunder de institutionelle og reguleringsmæssige rammer, fungerer korrekt.
106. **Erklæringen fra EU og Tyrkiet** vedbliver med at være den vigtigste ramme for samarbejde om migration og giver fortsat resultater. Tyrkiet og EU fortsatte med at samarbejde om at støtte flygtninge og værtssamfund i Tyrkiet. Rådet minder om vigtigheden af, at Tyrkiet sikrer fuld og ikkediskriminerende gennemførelse af erklæringen fra EU og Tyrkiet, herunder i forhold til Republikken Cypern, genoptager tilbagesendelserne og forebygger irregulære ankomster uden yderligere forsinkelse. I den forbindelse understreger Rådet også behovet for, at Tyrkiet fuldt ud og effektivt gennemfører tilbagetagelsesaftalen mellem EU og Tyrkiet og samarbejder på området retlige og indre anliggender med alle EU's medlemsstater samt tilpasser sig EU's visumpolitik.
107. Rådet minder om, at Tyrkiet skal opfylde sine forpligtelser med hensyn til gennemførelsen af **toldunionen mellem EU og Tyrkiet** og sikre, at den anvendes effektivt i forhold til alle medlemsstater. Rådet anerkender de seneste fremskridt, der er gjort med hensyn til at ophæve handelshindringer og fjerne visse restriktioner, men forventer, at Tyrkiet fortsætter og intensiverer arbejdet med at fjerne de resterende handelshindringer.
108. Rådet anerkender de konkrete foranstaltninger, som Tyrkiet har truffet for at standse **omgåelsen af EU's sanktioner** mod Rusland gennem sit område, og som skal gennemføres og suppleres med yderligere tiltag efter behov. Et aktivt samarbejde med EU om at forebygge og afsløre omgåelse af EU's sanktioner, herunder over for produkter med dobbelt anvendelse, samt falsk transit og reeksport af varer til Rusland gennem formidlere fra tredjelande, er fortsat afgørende. Rådet opfordrer den særlige udsending for EU-sanktioner til at udarbejde en vurdering, der skitserer resultaterne af de foranstaltninger, som Tyrkiet har truffet i denne henseende, og mulige måder at gøre dem mere effektive på.

109. Rådet anerkender Tyrkiets vigtige rolle i Sortehavsinitiativet vedrørende korn og i udvekslingen af fanger i forbindelse med Ruslands angrebskrig mod Ukraine.
110. Rådet beklager dybt Tyrkiets meget ringe tilpasningsrate til **EU's FUSP** og dets manglende tilpasning til EU's restriktive foranstaltninger, der er vedtaget som reaktion på Ruslands angrebskrig mod Ukraine, og gentager sin stærke opfordring til Tyrkiet om at intensivere sin tilpasning til EU's FUSP-holdninger og restriktive foranstaltninger som en absolut topprioritet. Tyrkiets udenrigspolitik er fortsat i strid med EU's prioriteter. Dette skal de tyrkiske myndigheder gøre noget ved, herunder inden for rammerne af dialogerne mellem EU og Tyrkiet om udenrigspolitik og regionale spørgsmål.
111. Rådet bekræfter på ny tidligere års konklusioner og noterer sig, at Tyrkiets tiltrædelsesforhandlinger reelt er gået i stå, og at yderligere kapitler hverken kan åbnes eller lukkes.

UKRAINE

112. Rådet gentager sin resolute **fordømmelse af Ruslands angrebskrig** mod Ukraine, som udgør en åbenbar overtrædelse af FN-pagten, og bekræfter på ny sin fortsatte støtte til Ukraines uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser og dets naturlige ret til selvforsvar. Rådet bekræfter på ny EU's engagement i en omfattende, retfærdig og varig fred baseret på principperne i FN-pagten og folkeretten i overensstemmelse med de centrale principper og mål i Ukraines fredsformel, og hvor der ikke kan tages noget initiativ om Ukraine uden Ukraine, og EU's urokkelige tilsagn om fortsat at yde støtte til Ukraine og dets folk, så længe det er nødvendigt, og så intenst som nødvendigt, også i overensstemmelse med de fælles sikkerhedstilsagn mellem EU og Ukraine, der blev undertegnet i juni 2024.

113. Rådet gentager EU's urokkelige støtte til Ukraine og dets vej mod EU-tiltrædelse og roser Ukraines engagement i EU's reformproces. Rådet ser med tilfredshed på den formelle **indledning af tiltrædelsesforhandlinger** med Ukraine i juni 2024 og de betydelige reformfremskridt, der er gjort i det seneste år på trods af de ekstraordinære udfordringer som følge af Ruslands angrebskrig. Rådet glæder sig over, at screeningen skrider planmæssigt frem, og ser frem til dens afslutning og de næste skridt i Ukraines tiltrædelsesproces ved at åbne klynger begyndende med grundprincipklyngen hurtigst muligt, når betingelserne er opfyldt. Rådet er fortsat fast besluttet på at støtte Ukraines humanitære behov samt genrejsning, genopretning og genopbygning og ser med tilfredshed på tilpasningen mellem Kommissionens henstillinger i sin rapport om Ukraine og planen for Ukraine.
114. Rådet noterer sig med tilfredshed de hidtidige fremskridt med de vigtige områder reformer af **retsvæsenet og den offentlige forvaltning**, som fortsat er afgørende for at styrke Ukraines modstandsdygtighed og for yderligere fremskridt i udvidelsesprocessen. Rådet ser med tilfredshed på den igangværende fornyelsesproces for de retlige forvaltningsorganer, navnlig det øverste domstolsråd og den høje kvalifikationskommission for dommere i Ukraine, samt forfatningsdomstolen. Gennemførelsen af gennemsigtige og meritbaserede udvælgelsesprocesser er fortsat vigtig og bør fortsætte. Rådet ser frem til den fortsatte fornyelse af retsvæsenet, navnlig højesteret. Rådet ser også med tilfredshed på Ukraines ratificering af Romstatutten for Den Internationale Straffedomstol og opfordrer Ukraine til at tage yderligere skridt til at sikre fuld national tilpasning.
115. Rådet hilser det velkommen, at den lovgivningsmæssige og institutionelle ramme for **grundlæggende rettigheder** er på plads, og ser frem til den videre gennemførelse og konsolidering heraf. Rådet tilskynder Ukraine til at fortsætte sine bestræbelser på at styrke ytrings- og mediefriheden i overensstemmelse med Kommissionens henstillinger på trods af de eksisterende udfordringer forårsaget af Ruslands angrebskrig, herunder til at fortsætte sine bestræbelser på at opretholde og gradvis genoprette et gennemsigtigt, pluralistisk og uafhængigt medielandskab. Bestræbelserne på at bekæmpe udenlandsk indblanding og informationsmanipulation skal være i overensstemmelse med de internationale standarder for ytringsfrihed.

116. Rådet noterer sig nøje den ændrede lovgivning om beskyttelse af **rettighederne for personer, der tilhører nationale mindretal**. Gennemførelsen af denne lovgivning samt Ukraines tilsagn bør fortsætte i overensstemmelse med EU's forhandlingsramme.
117. Rådet ser med tilfredshed på Ukraines fremskridt med hensyn til at sikre, at **antikorrupsionsinstitutioner** fungerer uafhængigt og effektivt. Rådet tilskynder Ukraine til at blive ved med at tackle resterende udfordringer og yderligere styrke sin institutionelle antikorrupsionsramme, begrænsninger i strafferetsplejelovgivningen, personalemæssige restriktioner og resultaterne med korrupsionssager på højt niveau. Desuden opfordrer Rådet Ukraine til yderligere at styrke sine finansielle efterforskninger og foranstaltninger til bekæmpelse af hvidvask af penge.
118. Med hensyn til de økonomiske kriterier anerkender Rådet Ukraines ekstraordinære vanskeligheder med at føre pengepolitik og overordnet **økonomisk** styring under de nuværende omstændigheder og noterer sig i den forbindelse med tilfredshed, at Ukraine har gjort visse fremskridt i retning af at etablere en fungerende markedsøkonomi.
119. Rådet roser Ukraines bestræbelser på at øge **energisikkerheden** og forsyningens uafhængighed i en situation, der er præget af Ruslands vedvarende angreb på Ukraines energi- og civile infrastruktur. EU er rede til fortsat at yde støtte til hurtigst muligt at øge Ukraines energisikkerhed og styrke det ukrainske energisystems modstandsdygtighed og yde støtte til genopretningen af Ukraines energiinfrastruktur.
120. Rådet gentager sit tilsagn om en yderligere uddybning af **EU's sektorsamarbejde** med Ukraine og dets integration i EU's indre marked på grundlag af en styrket gennemførelse af associeringsaftalen mellem EU og Ukraine, herunder det vidtgående og brede frihandelsområde.
121. Rådet ser med tilfredshed på Ukraines strategiske engagement på sin EU-kurs og omfattende tilpasning til **EU's FUSP** og restriktive foranstaltninger. Det tilskynder Ukraine til at fortsætte den positive tendens i retning af fuld tilpasning, herunder i overensstemmelse med principperne om alle staters suverænitet og territoriale integritet.

MOLDOVA

122. Rådet gentager EU's urokkelige støtte til Moldova og dets kurs mod tiltrædelse af EU og roser Moldova for dets engagement i EU's reformproces. Rådet ser med tilfredshed på den formelle indledning af tiltrædelsesforhandlingerne med Moldova i juni 2024 og de betydelige reformfremskridt i det seneste år på trods af de betydelige udfordringer som følge af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og hybride angreb på Moldova. Rådet glæder sig over, at screeningen skrider planmæssigt frem, og ser frem til dens afslutning og de næste skridt i Moldovas tiltrædelsesproces ved at åbne klynger begyndende med grundprincipklyngen hurtigst muligt, når betingelserne er opfyldt.
123. Med hensyn til **grundprincipperne** understreger Rådet, at det er vigtigt fortsat at gøre fremskridt med reformerne, navnlig på områderne retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal.
124. På grundlag af de hidtidige betydelige fremskridt bør Moldova gå videre med den omfattende **reform af retsvæsenet**, herunder undersøgelsesprocessen, samt **korruptionsbekæmpelsen** med fokus på at styrke de relevante institutioner og opnå yderligere solide resultater inden for efterforskning og domfældelse, herunder i korruptionssager på højt niveau. Rådet ser med tilfredshed på Moldovas systemiske tilgang til at afvikle oligarkiet og tilskynder til fortsat gennemførelse af handlingsplanen.
125. Rådet noterer sig OSCE/ODIHR's foreløbige resultater, hvoraf det fremgår, at præsidentvalget og **folkeafstemningen om EU-medlemskab** den 20. oktober forløb under rolige og velordnede forhold på trods af Ruslands vedvarende forsøg på at anvende udenlandsk informationsmanipulation og indblanding til at undergrave de demokratiske processer, herunder gennem anvendelse af lokale stedfortrædere. Rådet ser med tilfredshed på resultatet af folkeafstemningen, som bekræfter Moldovas engagement i dets fremtid i EU.

126. Rådet roser Moldovas modstandsdygtighed over for Ruslands uhørte **hybride** angreb og bekræfter på ny EU's fortsatte støtte, herunder gennem EU's partnerskabsmission i Moldova. Bekæmpelse af ondsindet indblanding udefra, bekæmpelse af desinformation, der påvirker borgerne, og fremme af vælgerdeltagelse er særlig vigtige elementer i lyset af det forestående parlamentsvalg i 2025. Bestræbelserne på at bekæmpe udenlandsk indblanding og informationsmanipulation skal være i overensstemmelse med de internationale standarder for ytringsfrihed.
127. Rådet ser med tilfredshed på Moldovas stabile fremskridt med hensyn til at øge sin **energisikkerhed** og forsyningsuafhængighed. EU er rede til fortsat at yde støtte til denne sektor. Moldova er nødt til yderligere at fremskynde infrastrukturprojekter vedrørende sammenkoblinger af elnettet for at mindske de strukturelle sårbarheder.
128. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** fremhæver Rådet vigtigheden af at gennemføre forandringsfremmende **økonomiske reformer**, sektorsamarbejde og yderligere integration i EU's indre marked på grundlag af en styrket gennemførelse af associeringsaftalen mellem EU og Moldova, herunder det vidtgående og brede frihandelsområde. Rådet ser med tilfredshed på Kommissionens meddelelse om den nye vækstplan for Moldova, der skal støtte Moldovas socioøkonomiske og grundlæggende reformer og forbedre adgangen til EU's indre marked.
129. Rådet noterer sig med tilfredshed Moldovas vedvarende bestræbelser på at styrke rammerne omkring **de offentlige myndigheder** og forvaltningen af de offentlige finanser. Den administrative og institutionelle kapacitet skal styrkes på alle niveauer. Det systemiske engagement med civilsamfundet om reformer bør fortsætte.
130. Rådet gentager sit tilsagn om at støtte Moldovas suverænitet og territoriale integritet inden for landets internationalt anerkendte grænser.

131. Rådet udtrykker stor anerkendelse af Moldovas konsekvente samarbejde om udenrigspolitiske spørgsmål og stabile indsats i retning af fuld tilpasning til **EU's FUSP**, herunder vedrørende EU's restriktive foranstaltninger, hvilket er et stærkt signal om Moldovas strategiske engagement i sin EU-kurs. Rådet roser også det vigtige samarbejde om at forhindre omgåelse af sanktionerne mod Rusland og Belarus og glæder sig over Moldovas fortsatte aktive deltagelse i EU's missioner og operationer som led i EU's FSFP. Det tilskynder Moldova til at fortsætte den positive tilpasningstendens, herunder i overensstemmelse med principperne om alle staters suverænitet og territoriale integritet. Rådet ser med tilfredshed på sikkerheds- og forsvarspartnerskabet mellem EU og Moldova, som baner vejen for øget samarbejde på centrale områder.

GEORGIEN

132. I lyset af de seneste konklusioner fra Det Europæiske Råd bekræfter Rådet på ny Unionens beredvillighed til at støtte det georgiske folk på dets vej mod EU. Samtidig gentager det EU's alvorlige bekymring over den georgiske regerings handlemåde, herunder vedtagelsen af loven om gennemsigtighed i udenlandsk indflydelse ligesom anden lovgivning, der er i strid med de værdier og principper, som EU bygger på, og som udgør et tilbageskridt med hensyn til de skridt, der er fastsat i Kommissionens henstilling om kandidatstatus. Rådet minder om, at Det Europæiske Råd i juni og oktober 2024 noterede sig, at en sådan handlemåde måde bringer Georgiens europæiske vej i fare og de facto fører til en standsning af tiltrædelsesprocessen. Rådet beklager den georgiske regerings nylige afgørelse om at suspendere landets EU-tiltrædelsesproces indtil 2028.

133. Rådet fordømmer på det kraftigste volden mod fredelige demonstranter, repræsentanter for medierne og politikere. De georgiske myndigheder skal respektere retten til frit at deltage i forsamlinger og til ytringsfrihed og afholde sig fra at anvende magt. Alle voldshandlinger skal undersøges, og de ansvarlige skal drages til ansvar.

134. Rådet opfordrer de georgiske myndigheder til hurtigst muligt atter at vende kursen mod EU og vedtage **demokratiske, omfattende og bæredygtige reformer** i overensstemmelse med de centrale principper for europæisk integration. Rådet understreger vigtigheden af at genoptage gennemførelsen af de ni skridt, der er fastsat i Kommissionens meddelelse om udvidelsen fra 2023.
135. Rådet er dybt bekymret over tilbagegangen på områderne **demokrati, retsstatsprincippet og grundlæggende rettigheder**. Georgien skal sikre fuld respekt for de grundlæggende rettigheder, herunder ytrings- og forsamlingsfriheden, mediernes frihed, uafhængighed og pluralisme **samt LGBTI-personers rettigheder**.
136. Intimideringen af, volden mod og forskelsbehandlingen af Georgiens repræsentanter for civilsamfundet, politiske ledere, civilsamfundsaktivister og journalister i Georgien skal ophøre. Rådet minder om, at et **velfungerende civilsamfund** er et afgørende element i ethvert demokratisk system, og opfordrer Georgien til at sikre, at dets dynamiske civilsamfund kan fungere uden begrænsninger og aktivt, inklusivt og meningsfuldt deltage i den politiske beslutningsproces.
137. Rådet noterer sig med alvorlig bekymring OSCE/ODIHR's foreløbige resultater, der viste, at parlaments**valget** den 26. oktober var kendetegnet ved flere mangler og et anspændt og stærkt polariseret klima. For at forbedre betingelserne for velfungerende demokratiske institutioner opfordrer Rådet kraftigt Georgien til at undersøge og behandle uregelmæssigheder i forbindelse med valg og påstande herom og til at behandle disse og andre henstillinger fra OSCE/ODIHR og Europarådets organer, og minder samtidig om, at omfattende valgreform er en del af de ni skridt.
138. Rådet opfordrer de georgiske myndigheder til at træffe konkrete foranstaltninger for at få bugt med den stigende **polarisering** og afstå fra handlinger, der yderligere kan forværre de politiske spændinger såsom EU-fjendtlig retorik og desinformation.

139. Rådet beklager tilbagegangen i **retsvæsenets funktion** og den stigende mangel på uafhængighed i institutionerne generelt. Der er stadig behov for en betydelig indsats med henblik på en omfattende reform af retsvæsenet i overensstemmelse med de europæiske standarder og henstillingerne fra Venedigkommissionen. Lige så vigtigt er det at skabe positive resultater med at bekæmpe korrupsion og organiseret kriminalitet og gennemføre tiltag til at afvikle oligarkiet.
140. Med hensyn til de **økonomiske kriterier** noterer Rådet sig det moderate forberedelsesniveau og de begrænsede fremskridt i udviklingen af en velfungerende markedsøkonomi. Rådet roser den fortsatte gennemførelse af sunde finans- og pengepolitikker og tilskynder Georgien til at styrke centralbankens uafhængighed og gennemføre andre nødvendige strukturreformer.
141. Rådet opfordrer Georgien til hurtigst muligt at opfylde de udestående benchmarks for **visumliberalisering**, herunder gennem tilpasning til EU's visumpolitik og behandling af grundløse asylansøgninger, og samtidig sikre overholdelse af de grundlæggende rettigheder.
142. Rådet noterer sig Georgiens fortsatte gennemførelse af **associeringsaftalen** mellem EU og Georgien, herunder det vidtgående og brede frihandelsområde.
143. Rådet bekræfter på ny EU's støtte til Georgiens **suverænitet, uafhængighed og territoriale integritet** inden for dets internationalt anerkendte grænser og understreger, at EU fortsat er stærkt engageret i fredelig konfliktløsning og sin ikkeanerkendelses- og engagementspolitik, herunder gennem tilstedeværelsen af EU's observatørmmission i Georgien.
144. Rådet gentager sin stærke forventning til Georgien om, at det kraftigt intensiverer sine bestræbelser hen imod fuld tilpasning til holdningerne og de restriktive foranstaltninger, som er absolut topprioritet, herunder over for Rusland og Belarus, under **EU's FUSP** i overensstemmelse med principperne om alle staters suverænitet og territoriale integritet. Rådet opfordrer også de georgiske myndigheder til at afstå fra handlinger og udtalelser, der er i modstrid med EU's holdninger til udenrigspolitik. Rådet opfordrer Georgien til at fortsætte sit samarbejde om at forhindre omgåelse af EU's restriktive foranstaltninger.